

5215

SPRAWOZDANIE „POLONII“

ZWIĄZKU KATOWICKIEJ MŁODZIEŻY
UNIWERSYTECKIEJ W KRAKOWIE

ZA ROK PIERWSZY ISTNIENIA
1908/1909.

KRAKÓW 1909.
Nakładem „Polonii“.

„PRĄD“

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNY I LITERACKO-
NAUKOWY, STOJĄCY NA GRUNCIE
CHRZEŚCIJAŃSKIM I NARODOWYM.

JEDYNY ORGAN POLSKIEJ
MŁODZIEŻY KATOLICKIEJ.

Wychodzi od stycznia 1909 r. w Warszawie
pod redakcją
Adama L. Szymańskiego.

Warunki prenumeraty:

W Warszawie:

Rocznie rubli 3
Półrocznie rb. 1 kop. 50
Kwartalnie kop. 75

Z przesyłką pocztową:

Rocznie w kraju . . rubli 4
W Austrii koron 10
W Niemczech marek 9
We Francji franków 11

Adres Redakcyi i Administracyi:

Warszawa, ul. Warecka Nr. 10 m. 11.

5415.

SPRAWOZDANIE „POLONII“

ZWIĄZKU KATOLICKIEJ MŁODZIEŻY
UNIwersyteckiej w KRAKOWIE

ZA ROK PIERWSZY ISTNIENIA
1908/1909.

KRAKÓW 1909.

Nakładem „Polonii“.

DRUKARNIA „GŁOSU NARODU“ W KRAKOWIE,
pod zarządem J. R. Dobrzańskiego.

Po opuszczeniu murów uniwersyteckich wchodzimy w życie, w którym występować mamy jako obywatele. Na obywateli i na dobrych synów Ojczyzny i narodu mamy się wychować w latach szkolnych.

Same jednak wykłady nie nauczą nas tego, jak żyć z korzyścią dla społeczeństwa. Na obywateli kształcimy się poza murami Almae Matris, w naszych stowarzyszeniach akademickich. Tam schodzimy się z sobą, wpływamy wzajemnie na siebie, rozszerzamy nasz widnokrąg myślenia.

Jeśli chcemy być dobrymi, jeśli po opuszczeniu murów szkolnych mamy dobrze pracować dla naszego społeczeństwa, jeśli nie mamy zawieść nadziei przez naród w nas pokładanych — natenczas musimy też wynieść z lat szkolnych i z nauki to, co jest najlepszego. Wynieść musimy nie tylko wiedzę, ale też ideały, ideały dobra, piękna i prawdy. My te ideały musimy w życiu w czyn wprowadzić.

Musimy wypowiedzieć walkę zasadom materyalizmu, który dziś, rzec można, świat cały opanował, my w tej walce zwyciężyć musimy.

Zadania nasze są zatem wielkie, więc też i przygotowań dobrych potrzeba. I tu nam znowu przychodzą z pomocą nasze stowarzyszenia akademickie.

Zachodzi pytanie, do jakich stowarzyszeń należeć ma młodzież katolicka i narodowa. Programy i statuty naszych stowarzyszeń akademickich są ładne. Ale niewiele znaczą wzniosłe słowa, jeśli im nie odpowiadają czyny!

Akademik katolik nie może się zadowolić hasłem międzynarodowej jedności i braterstwa, dla niego nie może nawet wystarczyć samo hasło narodowe. On żąda czegoś więcej. On żąda uszanowania i wprowadzenia w życie hasła: Bóg i Ojczyzna! On wierzy w to, co ongiś powiedział Krasieński „Bóg i Ojczyzna narodów sumieniem“.

Tak! Tam tylko, gdzie obydwie te hasła kojarzą się w jedno — tam tylko może Polak-katolik należeć. Tam tylko skutecznie może pracować nad podniesieniem swego charakteru, tam tylko wyrobi się na dobrego syna Kościoła i Ojczyzny.

A takich nam coraz więcej potrzeba. Rozum nie wsparty religią zejdzie na manowce. Sprzeniewierzenie się hasłu przodków naszych: „Bóg i Ojczyzna“ wiele na nasz naród nieszczęść sprowadziło. Upadek ducha religijnego pociągał też za sobą upadek ducha narodowego.

A w naszym narodzie mało patriotyzmu, mało ukochania wszystkiego, co polskie. Ten stan musi się zmienić, a w pierwszym rzędzie zmieni go młode pokolenie. I tu szerokie pole pracy otwiera się dla młodzieży akademickiej.

Wychować ją w duchu chrześcijańskim i narodowym, wskazać jej drogę, którą kroczyć ma w przyszłości, by stać się pożyteczną dla społeczeństwa, uchronić ją przed hasłami pseudo-postępowemi, zapalić w niej miłość i przekonanie do haseł: Bóg i Ojczyzna! oto cele katolickich stowarzyszeń akademickich.

Przed rokiem z górą zawiązało się w Krakowie akademickie stowarzyszenie katolicko-narodowe „Polonia“. Była nas garstka, kilku akademików, którzyśmy się podjęli wielkiego dzieła, skupienia katolicko narodowych słuchaczy i słuchaczek krakowskiego uniwersytetu w jedno wielkie stowarzyszenie pod hasłem: *Tibi Christe et Patriae*.

Dziś, po roku pracy okazuje się, że zamiar nasz, jakkolwiek śmiały, jednak nie jest nieziszczalnym.

Mimo bowiem wprost niesłychanych trudności, „Polonia“ powstała, rozwija się i mamy uzasadnione nadzieje, że coraz lepiej i potężniej rozwijać się będzie. Przyjęta przez ogół młodzieży już to z niechęcią i uprzedzeniem, już to w najlepszym razie z obojętnością — zyskuje członków. Nie dużo nas jeszcze, ale szereg nasz rośnie. Jednostki niezdolne zrozumieć naszej idei i nie mające na tyle odwagi, by publicznie przyznać się do haseł przez nas szerzonych — odpadły. W miejsce ich wstąpili nowi.

Pierwsze wydajemy sprawozdanie roczne. Z niego każdy nieuprzedzony ocenić może, czy stowarzyszenie nasze ma rację bytu, a z drugiej strony ludzie nam niechętni muszą uznać, że przez rok pracowaliśmy tak, jak w trudnych warunkach pracować można.

Niech to publiczne zdanie sprawy z naszego rocznego władarstwa zyska nam w pierwszym rzędzie szeregi tej młodzieży katolicko-narodowej, która albo do żadnych stowarzyszeń nie należy, albo też błąka się po stowarzyszeniach jej nieodpowiadających, z drugiej zaś strony niech przełamanie lody obojętności wśród szerokich warstw naszego katolicko-narodowego społeczeństwa.

Sprawozdanie ogólne.

Wspaniałe odrodzenie życia katolickiego, jakie nastąpiło w zachodniej i środkowej Europie w ostatnich dziesiątkach lat ubiegłego oraz na początku XX. stulecia (powstanie w wielu państwach stronnictw katolickich; olbrzymie postępy katolików na polu pracy chrześcijańsko-społecznej; liczne i znamienne w swych skutkach zjazdy katolickie, kongresy Eucharystyczne i Maryańskie; powstanie i rozwój chrześcijańskiej prasy, coraz to nowe organizacje katolickiej młodzieży na uniwersytetach i t. d. i t. d.) — nie mogło pozostać bez wpływu na ruch religijny, społeczny, polityczny w krajach polskich. Wielki kongres Maryański, jaki odbył się przed 5 laty we Lwowie przy udziale kilku tysięcy uczestników, chlubnie świadczy o wzroście uświadczenia religijnego u nas. W ostatnich czasach powstały liczne stowarzyszenia i organizacje katolicko-społeczne, w prastarym zaś Krakowie zawiązało się pierwsze stronnictwo polskie, polityczne, z programem chrześcijańsko-socyalnym. Powstały również uczelnie katolickie, wzrosła bardzo liczba katolickich czasopism — słowem, rozpoczyna się ożywczy ruch pod sztandarem Zbawiciela we wszystkich dziedzinach naszego życia! Jednym z objawów tego ruchu jest także powstanie wśród młodzieży na uniwersytetach w Krakowie i we Lwowie nowych stowarzyszeń: katolicko-narodowych, których brak bardzo dawał się odczuwać wobec wzmożonej agitacji antychrześcijańskiej i wycieczek przeciwko Kościołowi na wiecach uniwersyteckich.

Rok już z górą upłynął, gdy w czerwcu, w dzień Najświętszego Serca Jezusowego, po odbyciu kilku posiedzeń wstępnych, zebrało się 14 słuchaczy Uniw. Jagiell., i w imię Boże założyli pierwsze katolicko-narodowe stowarzyszenie uniwersyteckie p. n. „*Polonia*“ z hasłem praojców naszych: „*Tibi Christe et Patriae!*“ Jako Patrona obraliśmy sobie patrona Narodu i młodzieży pol-

skiej — św. Jana Kantego. Wybrany bezzwłocznie z łona założycieli Komitet organizacyjny ułożył statut, który namiestnictwo w sierpniu zatwierdziło i zaraz po wakacjach 1908 r. „Polonia“ rozpoczęła swą działalność od wydania do młodzieży gorącej odezwy, którą rozrzuciliśmy na uniwersytecie. W odezwie tej wezwaliśmy akademików dołączenia się w korporacji katolicko-narodowej pod hasłem: „Bóg i Ojczyzna“.

Okoliczności, w jakich powstała nasza organizacja, nie były zbyt przyjemne... Wśród większości młodzieży napotkaliśmy niechęć i obojętność. Szliśmy jednak przebojem! W tym pierwszym roku naszego istnienia, który był poniekąd próbą dla „Polonii“, nie zboczyliśmy — śmiało powiedzieć można — ani na krok od naszej dewizy, starając się wedle możliwości i sił spełniać zadania, określone w statucie „Polonii“. Zadania te podzielić można na dwie kategorie: zadania naukowe i towarzyskie. W roku sprawozdawczym „Polonia“ urządziła cały szereg wieczorów uroczystych, zebrań, odczytów, pogadanek naukowych, komersów, wycieczek, brała żywy udział w życiu akademickim oraz obchodach religijnych i patryotycznych.

Pierwszym i jednym z najpiękniejszych wieczorów uroczystych była inauguracja „Polonii“, która się odbyła dnia 21 listopada 1908 r., przy udziale członków i zaproszonych gości, wśród których znajdował się również Jego Magn. Rektor Uniw. prof. Dr Ksawery Fierich. Po odśpiewaniu hymnu „My chcemy Boga“ i sprawozdaniu z dotychczasowej działalności „Polonii“, które złożył prezes komitetu organizacyjnego kol. J. Matyasik, zabrał głos J. Magn. Rektor, życząc „Polonii“ jaknajwiększego rozwoju i przyrzekając swe poparcie dla młodej organizacji uniwersyteckiej. Odbyły się następnie wybory do władz Tow., na mocy których prezesem młodego związku został kol. J. Puchałka. Po wyborach rozpoczął się komers „Polonii“, w którym wzięli również udział goście z kuratorem Tow. prof. Dr J. Brzezińskim i prof. Dr K. Morawskim na czele.

Z innych wieczorów uroczystych wymienić wypada przede wszystkim wieczory patryotyczne, których „Polonia“ urządziła dwa: w rocznicę powstania dnia 23 stycznia i w dzień wiekopomnej konstytucji dnia 3 Maja. Na program tych uroczystości złożyły się: słowa wstępne, śpiew pieśni patryotycznych, odczyty okolicznościowe i deklamacye. Dnia 18 czerwca obchodziła „Polonia“ przez

wysłuchanie Mszy św. i uroczyste zebranie pierwszą rocznicę swego istnienia, z udziałem zaproszonych gości, w imieniu których serdecznie przemówił na zebraniu prof. Dr. B. Wicherkiewicz. Wreszcie 26 czerwca urządziła „Polonia“ wieczorek ku czci Słowackiego i Krasińskiego, który zaszczylił swą obecnością, między innymi, J. Magn. Rektor Uniwersytetu.

Prócz uroczystych wieczorów urządziło Tow. cały szereg odczytów oraz pogadanek naukowych z dyskusyami lub bez. Liczba ich w roku sprawozdawczym wyniosła dwadzieścia kilka. Szczegóły podajemy niżej w osobnym dziale „Sekcja odczytowa“.

W celu rozbudzenia życia koleżańskiego przez dostarczanie członkom odpowiednich rozrywek, urządziło Tow. kilka komersów, zebrań towarzyskich, zabaw tanecznych oraz wycieczek. 16 stycznia r. b. urządziła „Polonia“ wspólny „Opłatek“ dla członków i zaproszonych gości, a 24 kwietnia składkowe „Święcone“.

Sprawozdania z wieczorów tanecznych i wycieczek podane są niżej w dziale „Sekcja zabawowa“.

Prócz zwyczajnych zebrań towarzyskich, odbyło się kilka nadzwyczajnych zebrań członków „Polonii“. Wszystkie one odbyły się w sprawie wieców akademickich, treścią obrad było stanowisko, jakie „Polonia“ ma zająć na wiecu. Na ogólnych zebraniach panowała wzorowa jedność i zgoda, świadczące o jednakowych poglądach katolicko-narodowych członków Tow.

Walnych zgromadzeń odbyło się trzy: wspomniane już 21 listopada r. z., oraz dwa nadzwyczajne: w marcu i czerwcu b. r.

Poza uroczystymi wieczorami, odczytami, zebraniem i t. d. w łonie T-wa — „Polonia“ w myśl statutu występowała również czynnie na zewnątrz, uczestnicząc we wszystkich wiecach akademickich, oraz biorąc żywy udział we wszelkich obchodach uniwersyteckich, narodowych i religijnych. Na wiecu styczniowym w sprawie ekscesów pewnego odłamu młodzieży względem namiestnika we Lwowie, „Polonia“ ekscesy te, jako niezgodne z honorem akademika, stanowczo potępiła. Na wiecu czerwcowym w sprawie pogrzebu J. Słowackiego na Wawelu, który to wiec zamiast być poważnym wyrazem zapatrywań młodzieży, zamienił się w antyreligijną i antykościelną manifestację, „Polonia“ przez usta swoich mówców energicznie stanęła w obronie religii, Kościoła i hierarchii kościelnej,

dając dobitną odprawę mówcom z obozu bezwyznaniowego i pseudo-postępowego. Po wiecu wydaliśmy również odezwę, w której jeszcze raz zaznaczyliśmy nasze stanowisko w sprawie pogrzebu Wieszcza i odparliśmy zarzuty przeciwko „Polonii“ podniesione.

Poza wiecami akademickimi „Polonia“ wzięła udział w następujących uroczystościach, obchodach i procesjach: w swej patronalnej procesji ku czci św. Jana Kantego w kościele akademickim św. Anny; w uroczystości listopadowej r. z. ku uczczeniu jubileuszu kapłańskiego Ojca św. Piusa X.; w obchodach jubileuszowych na cześć J. Słowackiego w kwietniu i październiku b. r.; w obchodzie patriotycznym w d. 3 Maja; w jubileuszu uniwersyteckim prof. hr. St. Tarnowskiego; wreszcie w uroczystych procesjach w dzień Bożego Ciała i Najśłodszego Serca Pana Jezusa.

„Polonia“ brała również udział, jak wszystkie inne stowarzyszenia uniwersyteckie, w pracach komitetów jubileuszowych ku uczczeniu J. Słowackiego — zarówno w komitecie akademickim, jak ogólnie-obywatelskim. W uniwersyteckim sądzie honorowym „Tow. Bratniej Pom.“ reprezentował nasze Tow. kol. St. Kloska.

Także w zamiejscowych objawach ruchu katolicko-narodowego brała „Polonia“ zawsze żywy udział. Na grudniowy zjazd młodzieży narodowej w Warszawie wysłała „Polonia“ swego przedstawiciela. Na zjazd katolicki w Warszawie w lutym r. b. Tow. nasze wysłało telegram z życzeniami. Wysłaliśmy również telegram na ręce ks. Arcybiskupa Bilczewskiego z okazji uroczystości jubileuszowych ku czci błog. Jakóba Strepy we Lwowie. Na kongres słowiańskich katolickich akademików, który odbył się w Wiedniu dnia 24 czerwca b. r. „Polonia“ wysłała depeszę, życząc powodzenia jaknajwiększego w pracach bratniej nam duchem i krwią młodzieży.

W zakończeniu ogólnego sprawozdania z działalności „Polonii“, wypada nam podać parę rysów wewnętrznej organizacyi Tow. oraz zaznaczyć kilka bardzo miłych i serdecznych momentów z życia tej instytucyi. Już w pierwszym roku istnienia „Polonii“ zaczęły się tworzyć w łonie Tow. sekcyje i kółka. Powstały mianowicie: „Sekcja odcytowa“, „Sekcja zabawowa“, „Kółko prasowe“, rozwijał się Chór „Polonii“, wreszcie w czerwcu r. b. przed wakacjami uchwalono utworzyć w „Polonii“ „Kółko naukowo-literackie im. Słowackiego i Krasińskiego“. W roku bie-

żącym będą zorganizowane nadto „Wieczory apologetyczne“, t. j. konferencye, które wygłaszać będzie jeden z kapłanów, Jak takie konferencye są konieczne, zwłaszcza dla młodzieży akademickiej — nie potrzebujemy szeroko się rozpisywać. Stale używała „Polonia“ swego lokalu dla zorganizowanej w styczniu b. r. „Orkiestry medyków“, do której należało z łona „Polonii“ czterech członków. — W czasie wakacyi wybrany *ad hoc* „Komitet wakacyjny“ utrzymywał ścisły kontakt z członkami Tow. oraz udzielał na Uniwersytecie informacji w sprawach akademickich zgłaszającym się interesantom.

Wielką zachętą w pracy były dla „Polonii“ nadsyłane błogosławieństwa Pasterzy. Błogosławieństwa swego udzielili między innymi „Polonii“: J. Em. Książę Biskup krakowski Jan Kardynał Puzyna oraz Najprzewielebniejsi Arcybiskupi i Biskupi: Ks. Dr. Wincenty Popiel z Warszawy, Ksiądz Dr. Józef Bilczewski ze Lwowa, Ks. Dr. Karol Niedziałkowski z Żytomierza, Ks. Dr. Józef Sebastian Pelczar z Przemyśla, Ks. Dr. Stanisław Zdzitowiecki z Włocławka oraz Sufragan krakowski Ks. Biskup Anatol Nowak. Nadto OO. Paulini z Jasnej Góry nadesłali dla Tow. piękny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej.

Oprócz błogosławieństw Pasterskich, otrzymała „Polonia“ w ciągu roku cały szereg listów z życzeniami od profesorów Uniw., najwybitniejszych działaczy chrześcijańskich w kraju, katolickich stowarzyszeń akademickich, redakcyi katolickich czasopism, wielu instytucyi i osób prywatnych.

Kończąc sprawozdanie niech nam wolno będzie złożyć wspomnianym wyżej Przyjaciołom „Polonii“, dalej, ofiarodawcom książek dla naszej biblioteki oraz Szan. Redakcyom za nadsyłanie czasopism po cenie zniżonej do czytelników Tow. — jaknajgorętszą podziękę.

Sprawozdania szczegółowe.

Sekcja odczytowa.

Zadaniem „Sekcji odczytowej“, której przewodniczył kol. St. Kloska, było urządzanie w „Polonii“ częstych odczytów i pogadanek naukowych. Odbyło się ich w pierwszym roku istnienia korporacji *dwadzieścia siedem*, treści filozoficznej, społecznej, historycznej i literackiej. Po odczytach odbywały się zwykle bardzo ożywione rozprawy, w których brali udział zarówno członkowie T-wa, jak zaproszeni goście. Odczyty i pogadanki wygłaszali w „Polonii“ członkowie-akademyści, oraz Sz. prelegenci z poza Towarzystwa.

Podajemy wykaz ważniejszych odczytów i pogadanek naukowych:

Kol. J. Matyasik: „Kwestya agrarna“.

Kol. B. Lambert: „Kwestya rzemieślnicza“.

Kol. J. Matyasik: „Program pracy społecznej na podstawie Encyklik papieskich“.

Kol. K. Szafrńska: „Ojcowie Kościoła o kobiecie — podług Bebla“.

Kol. H. Szafrńska: „Powstanie styczniowe“.

Stanisław Jasiński: „Czy wiara jest prawdą?“

Szambelan Dr K. Lubecki: „Kamień węgielny etyki społecznej“.

Stanisław Jasiński: „Juliusz Słowacki a idea polska“.

Redaktor S. Jeleński: „Savonarola“.

Kol. J. Matyasik: „Pogadanka o krajach i ludach połudn.-słowiańskich“.

Stanisław Jasiński: „Modernizm w sztuce“.

Kol. B. Załuski: „Działalność cywiliz. Kościoła w średnich wiekach“.

Kol. J. Puchałka: „Rozwój idei chrześc.-społecz. pod zaborem pruskim“.

Kol. T. Fopp: „Ruch chrześc.-społecz. w Król. Pol.“.

Kol. S. Kloska: „Sprawa Chełmska“.

Kol. B. Załuski: „Historyczny rozwój socjalizmu“.

Kol. J. Puchałka: „Ruch chrześcijańsko-społeczny w Galicyi“.

Kol. J. Pietrzak: „O. Augustyn Kordecki“.

Redaktor Dr A. Beaupré: „Słowacki i Krasiński“.

Kol. B. Załuski: „Stanowisko i zadania młodzieży w społeczeństwie“.

Sekcja zabawowa.

Sekcja ta miała na celu dostarczanie członkom Towarzystwa odpowiednich rozrywek i zabaw, a to przez organizowanie zabaw z tańcami w karnawale oraz wycieczek w miesiącach letnich. Zabaw tanecznych odbyło się w „Polonii“ cztery, wszystkie w lokalu T-wa. Na większą skalę odbyła się zabawa d. 6 lutego.

Wycieczek odbyło się kilka, między innemi w okolice Krakowa: na Bielany, do Tyńca, do Mogiły, do Czerny.

Przewodniczącym „Sekcji zabawowej“ był kolega K. Sacha.

„Kółko prasowe“.

Zawiązało się w „Polonii“ w maju r. b. Należało do niego kilku członków, współpracowników zarazem czasopism katolickich. Prezesem „Kółka prasowego“ był kolega T. Fopp.

Na posiedzeniach „Kółka“ członkowie odczytywali swe utwory przed podaniem ich do druku. Do kompetencji „Kółka prasowego“ należało również redagowanie sprawozdań z wieczorów, pogadanek, odczytów w „Polonii“ oraz utrzymywanie stałych i ścisłych stosunków z innemi słowiańskimi stowarzyszeniami katolickimi na uniwersytetach, zwłaszcza zaś z ich czasopismami.

Chór.

„Chór“ składał się na początek z kilkunastu członków i członkiń i powoli się rozwijał. Próby odbywały się zwykle przed każdym więcej uroczystem zebraniem w „Polonii“.

Do repertuaru „Chóru“ należał hymn T-wa „My chcemy Boga!“, który śpiewano przy rozpoczęciu każdego uroczystego wieczoru, oraz cały szereg pieśni patryotycznych.

Przewodniczącym „Chóru“ był kol. L. Sędziński.

Biblioteka.

Biblioteka „Polonii“ składająca się na początku z kilku książeczek, z czasem dzięki ofiarności członków zwyczajnych i wspierających, wzrastała coraz więcej.

Dzisiaj biblioteka T-wa liczy 235 dzieł w kilku językach, treści przeważnie apologetycznej, społecznej i historycznej.

Kierowniczką biblioteki była kol. H. Szafrńska.

Czytelnia.

Czytelnia „Polonii“ w roku sprawozdawczym obejmowała kilkadziesiąt pism, których spis niżej podajemy. Pisma przychodziły do „Polonii“ bądź za zwrotem jedynie kosztów przesyłki, bądź za połowę ceny.

Zarządzającym czytelnią był kol. J. Mikułowski.

Dzienniki.

Czas	Gazeta Codzienna
Dziennik Cieszyński	Głos Narodu
Dziennik Powszechny	Nowa Reforma
Dziennik Poznański	Słowo Polskie

Czasopisma.

Ateneum Kapłańskie	Przegląd Powszechny
Der Akademiker	Rola
Echo Przemyskie	Ruch chrześc.-społ.
Głos Katolicki	Studentska Hlidka
Gwiazdka Cieszyńska	Śmigus
Łan Młodzieży	Świat Słowiański
Myśl Katolicka	Tygodnik Ilustr.
Myśl Robotnicza	Wiara
Postęp	Wieniec-Pszczółka
Pracownik Polski	Zaranie Śląskie
Prąd	Z Chyrowa
Przegląd Katolicki	Zora

KRONIKA ŻAŁOBNA

Ś. P. JAN JELEŃSKI

Wybitny publicysta i działacz katolicki w Królestwie Polskiem, redaktor „Roli“, jeden z najgorliwszych członków wspierających naszego Towarzystwa, zmarł w Warszawie dnia 13 kwietnia 1909 r., w wieku lat 63.

Ś. P. ALEKSANDER SZAFRAŃSKI

Uczestnik powstania w 1864 r., Sybirak, wielki przyjaciel „Polonii“, zmarł w Krakowie dnia 27 kwietnia 1909 r., licząc lat 64.

REQUIESCANT IN CHRISTO!

Sprawozdanie kasowe za czas od 26 czerwca 1908 do 10 listopada 1909 włącznie.

D O C H Ó D			R O Z C H Ó D		
	Koron	hal		Koron	hal.
1 Wpisowe	73	—	1 Czynniz za lokal	492	—
2 Wkładki członków zwyczajnych	199	—	2 Utrzymanie lokalu i posługi	185	23
3 Wkładki członków wspierających	454	50	3 Prenumerata pism i biblioteka	181	42
4 Dary	736	61	4 Udozwy	7	86
5 Z odczytów	114	92	5 Wieczory, zabawy i komersy	367	76
6 Z wieczorów, zabaw i komersów	567	66	6 Wydatki na „opłatek” i „święcone”	145	48
7 Z „opłatek” i „święconego”	121	52	7 Za wypożyczenie pianina	137	—
8 Za oznaki i barwy	103	—	8 Ekspedycja (maral, kartki, telegr.)	154	13
9 Inne	49	66	9 Wydatki kancelaryjne	43	76
			10 Odnaki i barwy	145	41
			11 Druki	122	—
			12 Inwentarz „Polonii”	177	55
			13 Kaucye i zwroty	213	85
			14 Inne	21	87
Suma dochodów	2409	87	Suma rozchodów	2395	32

MAJĄTEK STOWARZYSZENIA:

Pozostałość w gotówce	14 K. 55 h.
Kaucya	100 ” — ”
W redyły członków	45 ” — ”
Wartość biblioteki	325 ” — ”
Wartość inwentarza	223 ” 56 ”
Razem	718 K. 11 h.

ZESTAWIENIE:

Dochody	2409 K. 87 h.
Rozchody	2395 ” 32 ”
Nadwyżka	14 K. 55 h.

Komisya rewizyjna:

Jan Matyask, Przewodniczący.

Marya Grzybouska, Józef Pietrzak, Jan Puchotka.

Sekretarza. Skarbnik. Prezes.

Kazimiera Szafranska, Jan Wacławik,

Čłonkowie Komisji rewizyjnej.

Sprawozdanie kasowe z biblioteki.

DOCHODY;

Wstępy na odczyty na cele biblioteki Kor. 144-92

ROZCHODY:

Na stworzenie biblioteki i pomnażanie jej Kor. 56-10

Przygotowanie odczytów na cele biblioteki „ 7-86

Razem Kor. 63-96

ZESTAWIENIE:

Dochód Kor. 144-92

Rozchód „ 63-96

Pozostaje w gotówce . . . Kor. 80-96

Gotówkę tę zużyto w funduszu obrotowym „Polonii”
i w tym funduszu jest też ona pomieszczona.

Za bibliotekę:

Helena Szafrńska,
bibliotekarka.

SKŁAD „POLONII“.

Kurator Towarzystwa:

J. W. P. Prof. Dr. Józef Brzeziński.

Wydział Towarzystwa:

Prezes: Jan Puchałka, sł. praw.

Wiceprezes: Tadeusz Fopp, sł. fil.

Sekretarz: Marya Grzybowska, sł. fil.

Skarbnik: Józef Pietrzak, sł. fil.

Gospodarz: Kazimierz Sacha, sł. pr.

Czasopiśmienny: Jan Mikułowski, sł. pr.

Bibliotekarz: Helena Szafrńska, sł. fil.

Zastępcy wydziałowych: Stanisław Kłoska sł. fil.

Stefan Stasiniewicz, sł. pr.

Sąd honorowy:

Przewodniczący: Józef Karczewski, sł. pr.

Członkowie: Leonard Sędziński, sł. fil.

Antoni Potkański, sł. pr.

Komisja kontrolująca:

Przewodniczący: Jan Matyasik, sł. pr.

Członkowie: Kazimiera Szafrńska, sł. fil.

Jan Wacławik, sł. fil.

Spis członków „Polonii“

A. Członkowie zwyczajni:

* Błażowski Kazimierz, sł. fil.

Boratyński Mieczysław sł. fil.

Brożek Wilhelm, sł. pr.

* Budziak Jan, sł. pr.

Ciszewska Wanda, sł. fil.

Danek Józef, sł. fil.
Dobosz Bronisław, sł. pr.
Fielek Franciszek, sł. fil.
Firek Władysław, sł. pr.
Fopp Tadeusz, sł. fil. z Królestwa
Godzielińska Helena, sł. fil.
Grzybowska Marya, sł. fil.
*Horbacki Władysław, sł. fil. z Litwy
Hubertówna Janina, sł. fil.
Jabłońska Franciszka, sł. fil.
Jamka Antoni, sł. pr.
Janik Stanisław, sł. fil.
Jezierski Stanisław, sł. pr.
Karczewski Józef, sł. pr. z Poznańskiego
Kloska Jan, sł. fil. z Królestwa
Kloska Stanisław, sł. fil. z Królestwa
Kłósak Franciszek, sł. pr.
Kostrzewski Józef, sł. fil. z Poznańskiego
Lambert Bolesław, sł. pr.
Likowski Antoni, sł. pr. z Poznańskiego
Lipińska Emilia, sł. fil.
Lissy Wincenty, sł. fil. ze Śląska
Łacek Karol, sł. pr.
Maciszewski Bolesław, sł. med.
*Masłowski Tadeusz, sł. pr.
Matyasik Jan, sł. pr.
Mikułowski Jan, sł. pr.
Molenda Feliks, sł. pr.
Morus Adam, sł. med.
Pęcherski Cezary, Ks. sł. fil. z Król. Pol.
Pietrzak Józef, sł. fil. z Królestwa
Pięta Bronisław, sł. fil.
Piotrowski Tadeusz, sł. praw
Potkański Antoni, sł. pr.
Postel Stanisław, sł. fil.
Puchałka Jan, sł. pr. ze Śląska
*Rec Józef, sł. praw
*Rzepa Józef, sł. fil.
Sacha Kazimierz, sł. pr.
Sędziński Leonard, sł. fil. z Poznańskiego
Siuta Józef, sł. agron.
Stasiniewicz Stefan, sł. pr.
Stawski Stanisław, sł. pr.
*Steinbach Henryk, sł. pr.

Stenzlówna Marta, sł. fil.
Strehlówna Marya, sł. fil.
Stręk Antoni, sł. pr.
Szafranec Jan, sł. pr.
Szafrńska Helena, sł. fil.
Szafrńska Kazimiera, sł. fil.
Szafrńska Zofia, sł. fil.
* Sztuka Franciszek, sł. med. z Królestwa
Szuro Jan, sł. pr.
Tarnowski Feliks, sł. fil.
Trawiński Eugeniusz, sł. agron. z Królestwa
Turnau Klotylda, sł. fil.
Tutek Władysław, sł. fil.
Tyrowicz Stanisław, sł. med.
* Wach Zygmunt, sł. pr.
Wacławik Jan, sł. fil. ze Śląska
Wandzel Roman, sł. pr. ze Śląska
Wierciński Bogusław, sł. fil. z Rosyi
Wochówna Julia, sł. fil.
Wojciech Józef, sł. pr.
Wrzoł Antoni, sł. fil. ze Śląska
Załuski Bronisław, sł. agron. z Królestwa
Załęski Stefan, sł. pr.
* Ks. Żak Jan sł. fil. z Królestwa

U w a g a. Gwiazdką oznaczeni są członkowie, którzy w ciągu roku wystąpili lub zostali wykluczeni z T-wa, rozstrzelonem zaś pismem — członkowie założyciele „Polonii“.

B. Członkowie wspierający,

Banko Jadwiga
Bartynowski Maryan, właściciel realności i literat
J. E. Dr. Bilczewski Józef, Najprzew. Arcybiskup lwowski
Dr. Brzeziński Józef, prof. Uniwers. Jagiell.
Bukajło Anna
Ks. Dr. Caputa Józef, proboszcz kośc. św. Anny
Dr. Caro Leopold, adwokat krajowy
Ks. Dr. Chotkowski Władysław, prof. Uniwer. Jagiell, b. Rektor
Czarnecki Jan Stefan, przemysłowiec w Warszawie
Czepulewicz Kazimierz, stud. szkoły technicznej
Dąbrowski Maryan, redaktor
Dolińska Eugenia
Dr. Farnik Ernest, prof. gimnazjum w Cieszynie
J. M. Dr. Flierich Ksawery, Rektor Uniw. Jagiell.

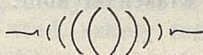
Fischerowa Marya
Foppowa Wieńczysława
Holeksa Karol, redaktor w Krakowie
Huppenthal Bronisława, nauczycielka
Jasiński Stanisław, literat i poeta
† Jeleński Jan, redaktor w Warszawie
Jeleński Szczepan, redaktor w Warszawie
O. Jędrzejowski Alfons, Paulin z Jasnej Góry
Kniaź Jurjewicz Mięczysław, obywatel
Kajruksztys Władysław, słuchacz medycyny
Korotkiewiczówna Celestyna, nauczycielka
Ks. Dr. Korzonkiewicz Jan, prof. Uniw. Jagiell.
Krzemińska A.
Krzemiński Jan, obywatel
Ks. Langier Jan, Proboszcz w Ślesinie (Król. Polskie)
Makowski Edmund
Moes-Oskragiełło Konstanty, obywatel
Dr. Morawski Kazimierz, Radca dworu, prof. Uniw. Jag. b. Rektor
Ks. Mytkowicz Andrzej, redaktor w Krakowie
Ks. Nalepa Alojzy, prof. gimn. w Bochni
O. Nuckowski, Superyor O. O. Redemptorystów w Podgórzu,
Hr. Ostrowski Juliusz, Prezes Związku Katol. w Król. Pol.
Ks. Pasek S. prof. gimnazjum w Jaśle
O. Pawelski Jan, T. J., redaktor w Krakowie
J. E. Dr. Pelczar Józef Sebastian, Najprzew. Biskup przemyski
Popiel Konstanty, właściciel dóbr
Preissówna Amelia, nauczycielka
Ks. Rzymelka Jan, Misyonarz, dyrektor Zakł. im. Siemaszki
Ks. Dr. Spis Stanisław, Radca dworu prof. Uniw. Jag. b. Rektor
Szafrńska Aleksandra
Szafrńska Marcela
† Szafrński Aleksander, kupiec i przemysłowiec w Krakowie
J. E. Hr. Tarnowski Stanisław, Dr., prof. Uniwer. Jagiell.,
Prezes Akademii Umiej.
Ks. Dr. Tomasik Józef, prof. gimn. w Podgórzu
Tomaszek Antoni
Dr. Wicherkiewicz Bolesław, Radca dworu, prof. Uniw. Jagiell.
Witkowski N., obywatel z Królestwa
Fr. Zamojski Andrzej, właściciel dóbr.

„Polonia“ w liczbach.

(Stan w dniu Walnego Zgromadzenia 13 listopada 1909 r.)

Członków zwyczajnych	64
W tej liczbie prawników	25
Medyków	3
Filozofów	33
Agronomów	3
Koleżanek	13
Kolegów z poza Galicji	17
Członków wspierających	50
Wieczorów uroczystych urządziło Tow. w ciągu roku	5
Komersów i zebrań towarzyskich	7
Zabaw tanecznych i wycieczek	8
Odczytów i pogadanek naukowych odbyło się	27
Nadzwyczajnych zebrań członków było	5
Walnych zgromadzeń	3
„Polonia“ występowała na urocz. relig. i patr. razy	9
Książek w bibliotece T-wa	235
Gazet w czytelni	32
Wysłano druków i listów	1676
Odebrano korespondencji	207
Dochody w ciągu roku koron	2409 87
Wydatki	2395 32
Majątek T-wa wynosi koron	708 11

Stowarzyszenia katolickiej młodzieży na uniwersytetach w Austrii i w Niemczech.

A) Słowiańskie.

	Nazwa	Uniwersytet	Rok zał.	Organ
Polskie	„Polonia“	w Krakowie	1908	„Prad“ w War- szawie
	„Klub akademicki“	we Lwowie	1908	[org. gościnny]
Czeskie	„Ceska Liga Aka- demicka“	w Pradze	1906	„Studentska Hlidka“
	„Spolek českých akademiku“	w Bernie [politech.]	1906	w Pradze
Sło- weń- skie	„Danica“	w Wiedniu	1894	„Zora“ w Lu- blanie
	„Zarja“	w Gracu	1901	
Chor- wackie	„Hrvatska“	w Wiedniu	1905	„Luc“
	„Domagoj“	w Zagrzebiu	1907	w Wiedniu

Związki powyższe tworzą razem „Słowiańską Ligę katolickich akademików“, liczącą z górą 500 członków.

B) Niemieckie:

Najstarszemi stowarzyszeniami są: „Bavaria“ w Bonn (1844 r.); „Aenania“ w Monachium (1851), licząca 160 członków; „Winfridia“ we Wrocławiu (1856) i t. d. W Austrii najdawniejszy związek „Austria“ w Innsbrucku (1864 r.) członków liczy 145.

Wszystkich niemieckich stowarzyszeń katolickich na uniwersytetach w Austrii i Niemczech jest 62 (z czego w Austrii 11), które posiadają 8110 członków. Zrzeszone są w „Kartell-Verband der katholischen deutschen Studenten-Verbindungen“. Organami ich są: „Akademia“ w Berlinie i „Der Akademiker“ w Monachium, prócz całego szeregu roczników, kwartalników etc.

UWAGA: W następnym roczniku „Polonii“ podamy wiadomości o organizacjach katolickiej młodzieży uniwersyteckiej w Belgii i we Włoszech.

„POLONIA“

ZWIĄZEK KATOLICKIEJ MŁODZIEŻY
UNIWERSYTECKIEJ W KRAKOWIE.

Hasło: „Tibi, Christe, et patriae!“

Rok założenia 1908.

Cele „Polonii“: a) strzeżenie i pielęgnowanie katolicko-narodowych przekonań wśród członków; b) wyrabianie prawdziwie chrześcijańskich charakterów i podnoszenie poziomu etycznego; c) obro-
na katolicyzmu i polskości w życiu publiczno-akademickim; d) zaznajamianie się z ruchem katolickim w kraju i za granicą; e) rozbudzanie życia koleżeńskiego przez dostarczanie członkom odpowiednich rozrywek i zabaw.

Środki: a) utrzymywanie w lokalu Związku czytelní i biblioteki; b) urządzenie wykładów, odczytów, pogadanek; c) praca w sekcjach Związku; d) solidarne występowanie na zewnątrz, w życiu akademickim, na wiecach tudzież w uroczystościach kościelnych, narodowych i uniwersyteckich; e) urządzenie wieczorków, zabaw, wycieczek i t. p. f) wydawanie broszur i odezw a w miarę funduszu własnego organu.

Członkiem zwyczajnym „Polonii“ może być słuchacz (słuchaczka) Uniw. Jagiell. w Krakowie, narodowości polskiej, wyznania katolickiego, przez Wydział stowarzyszenia przyjęty. Wpisowe 1 kor., wkładka miesięczna 50 hal.

Członkiem wspierającym „Polonii“ może zostać każda osoba przez Wydział T-wa przyjęta, która złoży rocznie co najmniej 10 koron (4 ruble, 9 marek) lub znaczny dar w książkach.

Lokal „Polonii“ obecnie: Kraków, Pl. Maryacki 7.